

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Teikiame Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 2, 3, 4, 5, 11, 28, 32, 44, 58, 62, 67, 71, 79, 85, 94, 99, 100, 101, 102, 103¹, 104, 105², 105³, 105⁴, 106¹, 108, 113, 114, 115, 115¹, 118, 123, 125, 140⁸, 140¹⁸, 140¹⁹, 140²¹, 140²⁸ straipsnių ir priedo pakeitimo ir 140¹⁶ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – UTPI projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti siekiant sudaryti teisinės prielaidas migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemos pertvarkai, siekiant suderinti UTPI ir 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo vartojamas sąvokas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-159/21 patikslinti nuostatas dėl Valstybės saugumo departamento, policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pagal kompetenciją Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) teikiamų išvadų dėl užsieniečio keliamų grėsmių, nustatomas maksimalaus užsieniečio sulaikymo termino skaičiavimas, taip pat atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas ir siekiant teisinio aiškumo atliekami ir kiti pakeitimai.

Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo tikslai, priemonės, pasekmės išsamiai nurodyti aiškinamajame rašte.

Atkreipiame dėmesį, kad į UTPI projektą įtraukti Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. balandžio 20 d. priimto Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 67, 140⁸, 140¹² straipsnių pakeitimo ir 140¹¹, 140¹⁷ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekte (TAIS Nr. 22-14883(3), Lietuvos Respublikos Seimo registracijos Nr. XIVP-2385) numatyti pakeitimai.

UTPI projekto nuostatos susijusios su 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos, 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir naikiniančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, ir 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos

Reglamento (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo nuostatų įgyvendinimu, kurių apimtis labai didelė, todėl Vidaus reikalų ministerija teikia dalį šiuo metu parengtų atitikties lentelių, o kitos atitikties lentelės artimiausiu metu bus parengtos ir įkeltos į Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinę sistemą (LINESIS).

Įstatymų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatom.

Įstatymų projektai parengti laikantis nustatytų reikalavimų.

Įstatymų projektai paskelbti Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), kur su jais gali susipažinti suinteresuotos institucijos ir visuomenė. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Įstatymų projektai be pastabų suderinti su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija ir Valstybės saugumo departamentu, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija darbo tvarka informavo, kad pastabų ir pasiūlymų neturi ir kad išvados neteiks. Įstatymų projektai papildomai išsiųsti derinti Finansų ministerijai, kurios pastabos ir pasiūlymai bus įvertinti, kai tik gausime.

Įstatymų projektai patikslinti pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Įvertinę Teisingumo ministerijos išvadoje pateiktą 2 pasiūlymą, manome, kad nustatyti laikino išvykimo tvarkos nereikia, nes UTPI 5 straipsnyje nustatomas apgyvendinimas neįleidus į Lietuvos Respublikos teritoriją trunka ne ilgiau nei 28 dienas (pasienio procedūra), o pagal UTPI 140⁸ straipsnį užsieniečiai, neįleisti į Lietuvos Respublikos teritoriją, gali būti apgyvendinti iki 6 mėnesių. Būtent dėl ilgesnio apgyvendinimo laikotarpio ir numatoma laikino išvykimo tvarka. Dėl 3 pasiūlymo manome, kad UTPI 32 straipsnio 8 dalies tikslinti nereikia, nes būtent numatomoje patvirtinti tvarkoje ir bus reglamentuota nelydimo nepilnamečio apgyvendinimo tvarka, taip pat procedūrinių veiksmų atlikimas. Be to, tokia šio straipsnio 8 dalies formuluotė buvo suderinta su Teisingumo ministerija po pirmojo UTPI projekto derinimo. Vertinant 5 pasiūlymą, atkreiptinas dėmesys, kad integracijos programą pradėjęs užsienietis, gyvenantis savivaldybėje, gauna paramą vadovaujantis UTPI 108 straipsnio 1 dalies 3 punktu. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos valstybės paramos užsieniečių integracijai teikimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl Lietuvos valstybės paramos užsieniečių integracijai teikimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, 5 punktu, parama integracijai gali būti pradėta teikti savivaldybės teritorijoje iš karto, kai užsieniečiui suteikiamas prieglobstis.

UTPI patikslintas pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Įvertinusi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvadoje pateiktą 2 pasiūlymą, Vidaus reikalų ministerija pritaria Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymui keisti UTPI 58 straipsnio 4 punktą numatant galimybę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje pateikimo momento ir užsieniečiams, atvykstantiems į Lietuvą dirbti ir besikreipiantiems dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo UTPI 44 straipsnyje nustatytu pagrindu. Toks pakeitimas liberalizuotą galimybę pradėti dirbti tik vienos kategorijos užsieniečiams, tuo tarpu kitos užsieniečių kategorijos, kurias Lietuva siekia pritraukti, pvz., dėstytojai ir tyrėjai, atsidurtų mažiau palankesnėje situacijoje. Atsižvelgdami į tai, manome, kad šis klausimas turi būti papildomai apsvarstytas įvertinant galimą UTPI pakeitimo poveikį Lietuvos Respublikos darbo rinkai ir poreikį numatyti galimybę pradėti dirbti nuo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje pateikimo momento ir kitiems užsieniečiams, kurie atvyksta į Lietuvą dirbti ir kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo kitu UTPI numatytu pagrindu, pvz. dėstytojai ir tyrėjai, G7 valstybių piliečiai. Vidaus reikalų ministerijos nuomone, šis pakeitimas galėtų būti teikiamas kartu su kitais UTPI pakeitimais, kurių poreikis įvardytas 2023 m. kovo 23 d. vykusiam tarpinstituciniame pasitarime Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „LINAVA“ keliamiems klausimams aptarti. Taip pat, įvertinusi 5 pasiūlymą, Vidaus reikalų ministerija pritaria, kad Migracijos departamento apgyvendinimo sprendimas nereikalingas, svarbu, kad Migracijos departamentas perduotų visą

būtiną apgyvendinimui informaciją Priėmimą užtikrinančiai įstaigai (tai bus reglamentuota poįstatyminiais teisės aktais), tačiau nepritaria, kad Priėmimą užtikrinanti įstaiga priimtų sprendimą leisti užsieniečiui apsigyventi jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje, nes tik Migracijos departamentas žinos visas individualias aplinkybes, susijusias su užsieniečio teisine padėtimi (ar užsienietis bendradarbiauja, turėjo vizą, leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, sprendimo priėmimo stadiją ir kt.), kurios gali lemti sprendimą dėl leidimo apsigyventi savo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje, o tuo tarpu Priėmimą užtikrinanti įstaiga apie užsienietį turės tik tiek informacijos, kiek būtina jos funkcijoms atlikti. Atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo ministerija darbo tvarka pateikė nuomonę, kad nepritaria UTPĮ 94 straipsnio 3 dalies 6 punkto pakeitimui, nes siūlomas pakeitimas nėra būtinas, o esamas reguliavimas yra aiškus ir sistemiškas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 6 pasiūlymas į UTPĮ projektą neįtrauktas.

Su Teisingumo ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija patikslinti Įstatymų projektai suderinti darbo tvarka.

Taip pat buvo įvertinti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pasiūlymai dėl Įstatymų projektų. Atkreiptinas dėmesys, kad patikslintame UTPĮ projekte atsisakyta Migracijos departamento sprendimo dėl apgyvendinimo, Priėmimą užtikrinanti įstaiga pati spręs dėl tikslinei grupei priklausančių asmenų apgyvendinimo. Įgyvendinančiuose teisės aktuose bus detalios nustatyti veiksmai ir procesai, kurie atskleis visą apgyvendinimo mechanizmą. Taip pat patikslintame UTPĮ projekte numatoma, kad prieglobsčio prašytojai, kurie gyvens savo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje, gaus piniginę pašalpą.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės (vadovė – Aušra Griekičienė, tel. (8 5) 271 7078) vyresnioji patarėja Rūta Jasulaitienė, tel. (8 5) 271 8897, patarėja Daiva Vežikauskienė, tel. (8 5) 271 7004, patarėja Danutė Petrauskienė, tel. (8 5) 271 8467, ir patarėja Ona Aleksiejūnienė, tel. (8 5) 271 7008.

PRIDEDAMA:

1. UTPĮ projektas ir jo lyginamasis variantas, 47 lapai.
2. VGTPĮ projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 15 lapų.
4. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
5. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 9 lapai.
6. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
7. Atitikties lentelės, 13 lapų.
8. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rašto kopija, 19 lapų.

Vidaus reikalų ministrė

Agnė Bilotaitė